



Meldcode bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Inleiding

Sinds 1 juli 2013 zijn organisaties en zelfstandige beroepsbeoefenaren op grond van de Wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling verplicht om een meldcode te hanteren. In artikel 2 van genoemde wet zijn de volgende eisen opgenomen:

1. Een meldcode bevat ten minste de volgende elementen:
 - a. een stappenplan, inhoudende een omschrijving van de stappen voor het omgaan door professionals met signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling;
 - b. een toebedeling van verantwoordelijkheden aan de diverse groepen medewerkers binnen de organisatie waar de meldcode wordt vastgesteld bij de stappen, bedoeld onder a, inclusief vermelding van degene die eindverantwoordelijk is voor de beslissing over het al dan niet doen van een melding;
 - c. specifieke aandacht, indien van toepassing, voor bijzondere vormen van geweld, die speciale kennis en vaardigheden van personeel vereisen;
 - d. indien sprake is van een op grond van artikel 2b van de Wet op de jeugdzorg meldingsbevoegde instantie of functionaris, specifieke aandacht voor de mogelijkheid van het gebruik van de verwijzindex risicojongeren;
 - e. voor zover van toepassing instructies voor het uitvoeren van een kindcheck bij cliënten;
 - f. specifieke aandacht voor de wijze waarop professionals moeten omgaan met gegevens waarvan zij het vertrouwelijk karakter kennen of redelijkerwijs moeten vermoeden.

2. Het in het eerste lid, onder a, bedoelde stappenplan, bevat ten minste de volgende stappen:
 - a. het in kaart brengen van de signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling;
 - b. collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van het steunpunt huiselijk geweld, het advies- en meldpunt kindermishandeling of een deskundige op het gebied van letselduiding;
 - c. een gesprek met de cliënt;
 - d. het wegen van het risico op en de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling en bij twijfel altijd raadplegen van het steunpunt huiselijk geweld of het advies- en meldpunt kindermishandeling, en
 - e. beslissen: zelf hulp bieden of hulp organiseren dan wel het doen van een melding.

Artikel 4b WPO verplicht een schoolbestuur tot het vaststellen van een meldcode bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling.

WPO Artikel 4b. Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

1. Het bevoegd gezag of de natuurlijke persoon dan wel de rechtspersoon die een school in stand houdt die niet uit de openbare kas wordt bekostigd, stelt voor het personeel een meldcode vast waarin stapsgewijs wordt aangegeven hoe met signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling wordt omgegaan en die er redelijkerwijs aan bijdraagt dat zo snel en adequaat mogelijk hulp kan worden geboden.
2. Onder huiselijk geweld wordt verstaan: huiselijk geweld als bedoeld in [artikel 1, eerste lid, van de Wet maatschappelijke ondersteuning](#).

3. Onder kindermishandeling wordt verstaan: kindermishandeling als bedoeld in [artikel 1 van de Wet op de jeugdzorg](#).
4. Het bevoegd gezag of de natuurlijke persoon dan wel de rechtspersoon die een school in stand houdt die niet uit de openbare kas wordt bekostigd, bevordert de kennis en het gebruik van de meldcode.
5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur wordt vastgesteld uit welke elementen een meldcode in ieder geval bestaat.

Wettelijke meldrechten en meldcode

De twee wettelijke meldrechten voor huiselijk geweld en voor kindermishandeling bieden alle beroepskrachten met een beroepsgeheim of een andere zwijgplicht, het recht om een vermoeden

van kindermishandeling of huiselijk geweld te melden, ook als zij daarvoor geen toestemming hebben van hun cliënt.

De stappen van de meldcode beschrijven hoe een beroepskracht met een geheimhoudingsplicht

op een zorgvuldige wijze om gaat met deze meldrechten.

Wettelijk meldrecht kindermishandeling

Voor vermoedens van kindermishandeling is het dilemma van het conflict van plichten bevestigd in artikel 53 lid 3 van de Wet op de jeugdzorg, dat een uitdrukkelijk meldrecht bevat: Iedere beroepskracht met een beroepsgeheim of een andere zwijgplicht heeft op basis van dit wettelijk meldrecht het recht om vermoedens van kindermishandeling, zonder toestemming van het kind en/of de ouder, bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling te melden. Daarnaast omvat het meldrecht het recht voor de beroepskracht om, zonder toestemming van het kind en/of de ouder, op verzoek van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling informatie over het kind en/of zijn ouders te verstrekken.

Wettelijk meldrecht huiselijk geweld waarbij geen minderjarigen zijn betrokken

Voor vermoedens van huiselijk geweld waarbij alleen meerderjarigen zijn betrokken, is in artikel 21d lid 3 van de Wet maatschappelijke ondersteuning een vergelijkbaar meldrecht opgenomen.

Verhouding beroepsgeheim, meldrecht en meldcode

De verhouding tussen het beroepsgeheim, de twee wettelijke meldrechten en de meldcode laat zich als volgt samenvatten. De twee wettelijke meldrechten maken een inbreuk op het beroepsgeheim mogelijk. Deze meldrechten geven beroepskrachten het recht om, ondanks hun beroepsgeheim, toch een melding te doen of informatie te verstrekken, ook al hebben zij daarvoor geen toestemming van hun cliënt. De stappen van de meldcode beschrijven hoe een beroepskracht met een geheimhoudingsplicht zorgvuldig omgaat met dit wettelijk meldrecht.

Meldcode

Het bevoegd gezag van Stichting QliQ Primair Onderwijs

dat verantwoordelijk is voor een goede kwaliteit van de onderwijsdienstverlening aan zijn cliënten en dat deze verantwoordelijkheid zeker ook aan de orde is in geval van dienstverlening aan cliënten die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling;

dat van de beroepskrachten die werkzaam zijn bij Stichting QliQ Primair Onderwijs op basis van deze verantwoordelijkheid wordt verwacht dat zij in alle contacten met cliënten attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief reageren op deze signalen;

dat Stichting QliQ Primair Onderwijs een meldcode wenst vast te stellen zodat de beroepskrachten die binnen genoemde stichting werkzaam zijn weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling;

dat Stichting QliQ Primair Onderwijs in deze code ook vastlegt op welke wijze zij de beroepskrachten bij deze stappen ondersteunt;

dat onder *huiselijk geweld* wordt verstaan: lichamelijk, geestelijk of seksueel geweld, of bedreiging daarmee door iemand uit de huiselijke kring, waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, daaronder ook begrepen ouderenmishandeling, vrouwelijke genitale verminking, huwelijksdwang en eengerelateerd geweld. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: (ex-) partners gezinsleden, familieleden en huisvrienden;

dat onder *kindermishandeling* wordt verstaan: iedere vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel, daaronder ook begrepen eengerelateerd geweld, huwelijksdwang, vrouwelijke genitale verminking en het als minderjarige getuige zijn van huiselijk geweld tussen ouders en/of andere huisgenoten;

dat onder *beroepskracht* in deze code wordt verstaan: de beroepskracht die voor Stichting QliQ Primair Onderwijs werkzaam is en die in dit verband aan cliënten van de organisatie zorg, begeleiding, onderwijs, of een andere wijze van ondersteuning biedt;

dat onder *cliënt* in deze code wordt verstaan: iedere persoon aan wie de beroepskracht zijn professionele diensten verleent.

In aanmerking nemende

de Wet bescherming persoonsgegevens;

de Wet op de jeugdzorg, *alsmede de komende Jeugdwet*;

de Wet maatschappelijke ondersteuning [naam van overige wetten die in verband met de omgang met persoonsgegevens op de betreffende organisatie van toepassing zijn];

het privacyreglement van Stichting QliQ Primair Onderwijs.

stelt de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling vast:

Stappenplan / route voor de medewerker bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Stap 1: In kaart brengen van signalen

- *Observeer en noteer*
- *Onderzoek naar onderbouwing*

Stap 2: Collegiale consultatie en raadplegen AMK (Advies- en Meldpunt Kindermishandeling) /

SHG (Steunpunt Huiselijk Geweld).

Voorstel is om een overleggroep in te richten bestaande uit bijvoorbeeld de directeur, leerkracht, ib-er en daarbij te bepalen dat bijv. de directeur verantwoordelijk is

- *Consulteer interne en externe collega's tijdens:*
 - *groepsbespreking*
 - *zorgteam*
 - *zorgadviesteam (ZAT)*
 - *Centrum voor Jeugd en Gezin*
- *Bilateraal overleg met jeugdarts, sociaal verpleegkundige intern begeleider of andere betrokkenen, bijv. leerplichtambtenaar*
- *Consulteer ook het AMK / SHG*

Stap 3: Gesprek met de ouders

- *Gesprek met de ouders: delen van de zorg*

Stap 4: Weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling

- *Weeg risico, aard en ernst van de kindermishandeling of huiselijk geweld. Bij twijfel altijd het AMK/SHG raadplegen om tot een goede weging te komen!*

Stap 5:

Stap 5a: Doorverwijzen en effecten volgen

- *Bespreek uw zorgen met de ouders*
- *Organiseer hulp door ouder en leerling door te verwijzen naar Bureau Jeugdzorg*
- *Monitor of ouder en leerling hulp krijgen*
- *Volg de leerling en biedt ondersteuning in de groep*

Stap 5b: Melden en bespreken met de ouder

- *Bespreek met de ouder uw voorgenomen melding. De eindverantwoordelijkheid om al dan niet te melden ligt bij de schooldirecteur*
- *Meld bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling*

Verantwoordelijkheden van Stichting QliQ Primair Onderwijs

Gelet op de Wet verplichte meldcode draagt het bevoegd gezag van Stichting QliQ Primair Onderwijs er zorg voor dat:

- er binnen de organisatie een meldcode beschikbaar is die voldoet aan de eisen van de wet;
- er binnen de organisatie bekendheid wordt gegeven aan het doel en de inhoud van de meldcode;
- regelmatig een aanbod wordt gedaan van trainingen en andere vormen van deskundigheidsbevordering zodat beroepskrachten voldoende kennis en vaardigheden ontwikkelen en ook op peil houden voor het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling en voor het zetten van de stappen van de code;
- de meldcode wordt opgenomen in het inwerkprogramma van nieuwe medewerkers;

- er voldoende deskundigen beschikbaar zijn die de beroepskrachten kunnen ondersteunen bij het signaleren en het zetten van de stappen van de code;
- de meldcode aansluit op de werkprocessen binnen de organisatie;
- de werking van de meldcode regelmatig wordt geëvalueerd en dat zonodig acties in gang worden gezet om de kennis en het gebruik van de meldcode te bevorderen.

Verdeling van verantwoordelijkheden voor het zetten van de stappen en het beslissen over het al dan niet doen van een melding

Signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling kunnen zowel door beroepskrachten als door vrijwilligers bij QliQ Primair Onderwijs worden waargenomen. Vrijwilligers kunnen dit melden bij de leerkracht van het betreffende kind, de ib-er van de school of de schooldirecteur.

Het zetten van stap 1 van de meldcode is vervolgens een verantwoordelijkheid van degene die het signaal heeft waargenomen danwel daarop door vrijwilligers is geattendeerd.

Functionarissen van wie, gelet op hun taken en verantwoordelijkheden, verwacht wordt dat zij de

stappen van de meldcode zetten: leerkrachten, ib-ers, schooldirecteuren. Vanaf stap 2 geschiedt e.e.a. onder regie en verantwoordelijkheid van de schooldirecteur.

Functionarissen op wie een beroep kan worden gedaan voor advies en ondersteuning bij het zetten van de stappen van de meldcode:

- Advies- en Meldpunt Kindermishandeling: 0900 – 123 1230
- Steunpunt Huiselijk Geweld: 0900 – 126 26 26
- Veilig Thuis: www.vooreenveiligthuis.nl
- Bureau Jeugdzorg
- Centrum Jeugd en Gezin
-

Bijlage: Sociale kaart incl. contactgegevens

Verantwoordelijk voor het besluit in stap 5 voor het al dan niet doen van een melding is:

De schooldirecteur is de functionaris die, gelet op zijn taken en verantwoordelijkheden, verantwoordelijk is voor de beslissing om al dan niet een melding te doen.

De schooldirecteur is ook verantwoordelijk in stap 5 binnen de organisatie die beslist over zelf hulp bieden of een melding doen.

Meer informatie: www.meldcode.nl
www.vooreenveiligthuis.nl